

De politiek van inkomensherverdeling in China

Wei Haisheng

Zoals iedereen weet, is de verbreding van de inkomenskloof en de groeiende ongelijkheid in de inkomensverdeling één van de meest opmerkelijke problemen in het hedendaagse China. Welke politiek wil de CPC in deze volgen om iets aan deze toestand te verhelpen? Hier volgen dan een aantal aanbevelingen.

De groeiende verschillen tussen de hoogste en de laagste inkomens is al sinds jaren een onderwerp van voortdurende zorg in de hele Chinese samenleving. Volgens de opiniepeilingen wordt dit probleem als de belangrijkste sociale plaag van China door de ondervraagde personen beschouwd.

De evolutie van de politiek van inkomensverdeling in China: een terugblik

Sinds de dageraad van de geschiedenis heeft de gelijkheidsgedachte in China een gunstige voedingsbodem gevonden. Tijdens de enkele decennia die op de stichting van de Chinese Volksrepubliek volgden, heeft China het principe gehuldigd van hetgeen men hier de “grote rijstketel” noemde, nl. van een weinig doelmatige politiek die als resultaat had dat de economische ontwikkeling en de verhoging van de levensstandaard van de bevolking werd gehinderd. Vanaf 1978, het jaar dat de politiek van hervormingen en openheid werd gelanceerd, heeft China een nieuw systeem van hervorming ingevoerd dat gebaseerd was op twee principes: het eerste principe is “ieder naar eigen werken” (in theorie); het tweede is het systeem van forfaitaire beloning (in feite). Maar de nadruk leggen op de opbrengst van de arbeid was ook toestaan dat de inkomensongelijkheid toenam. Vanaf dat ogenblik heeft de politiek van inkomensverdeling drie tijdperken gekend die elk door een afzonderlijke slogan werden gekenmerkt:

De eerste periode loopt van 1978 tot 1992. Het parool luidt dan “aan een deel van de bevolking toestaan dat het zich eerder dan het andere deel verrijkt”. Het ging er om dat bepaalde Chinezen werden toegestaan om goed te verdienen ten einde daarmee de

economie te stimuleren om daardoor de te verdelen “taart” te vergroten.

De tweede periode gaat van 1992 tot 2006. Het parool luidt dan “voorrang geven aan de doelmatigheid zonder de rechtvaardigheid te verwaarlozen”.

De derde periode begint in 2006. Het parool is dan voortaan “er over waken dat de sociale rechtvaardigheid voorrang heeft”.

De aanpassing van de politiek van inkomensverdeling van de CPC: een analyse

De huidige toestand

1. De kloof tussen de hoogste en de laagste inkomens wordt alsmaar groter.
2. De kloof tussen de inkomens van de stedelingen en de plattelandsbewoners wordt dieper.
3. De inkomensverschillen tussen de verschillende regio's in het land nemen toe.
4. De verschillen in de lonen tussen de sectoren en de beroepsgroepen vergroot voortdurend.

De groeiende verschillen tussen de hoogste en de laagste inkomens is al sinds jaren een onderwerp van voortdurende zorg in de hele Chinese samenleving. Volgens de

opiniepeilingen wordt dit probleem als de belangrijkste sociale plaag van China door de ondervraagde personen beschouwd. Dat betekent dat de kloof tussen de inkomens de aanvaardbare limiet heeft overschreden. Bijgevolg hecht de nieuwe generatie van leidinggevendenden in de CPC groot belang aan het oplossen van dit probleem.

Oorzaken

1. De invloed van het systeem van economische planning;
2. De gevolgen van de hervorming voor het politiek systeem;
3. Het gebrek aan belangstelling voor het in werking stellen van werkelijke sociale diensten;
4. De negatieve factoren verbonden aan de marktwerking.

Polemiek

In de Chinese samenleving, en in het bijzonder in de academische milieus, is er overeenstemming onder allen dat er een steeds groter wordende kloof tussen de inkomens bestaat. Wat de manier betreft, waarop deze verschillen moeten worden verminderd, zijn de meningen aanzienlijk verdeeld, wat tot een geanimeerd debat aanleiding geeft. De kwesties die onderwerp van discussies zijn, zijn de volgende:

1. Wat is de exacte kloof tussen de inkomens? Heeft deze kloof reeds het stadium van een “bipolarisatie” bereikt?
2. Hoe omgaan met het vraagstuk van de rechtvaardigheid wanneer men spreekt over inkomensverdeling en haar ongelijkheid?

3. Wat is de oorzaak van de groeiende inkomensongelijkheid?

4. Hoe de verhoudingen tussen doelmatigheid en rechtvaardigheid in het hedendaagse China behandelen?

Een persoonlijk oordeel

Ten eerste denken we dat de kwestie van de inkomensverdeling verbonden is met de algemene toestand van het land. 1) China is een ontwikkelingsland waar vele onvolkomenheden bestaan en waar men kan spreken van een “duale economie” (een economie met twee snelheden). 2) China heeft een enorme bevolking waarvan het aandeel van de plattelandsbevolking heel hoog is gebleven. De natuurlijke rijkdommen zijn ten andere niet overvloedig en zijn natuurlijk milieu kan geen overdreven eisen verdragen. 3) China is een land dat gedurende tweeduizend jaar een autocratisch feodaal regime heeft gekend en waar de democratische tradities zwak zijn. 4) China wordt getekend door de economische planning. Het land maakt nu een moeilijke periode door wegens de transitie van een systeem van gecentraliseerd economisch beleid naar een markteconomie. 5) China is een land dat lange tijd in isolement heeft verkeer. Het land heeft moeten wachten op het moment van hervorming en openheid om de ogen op de wereld te kunnen richten. Vandaag tracht het land een *modus vivendi* met de rest van de planeet te vinden. Er zijn weinig landen in de wereld die de vijf karakteristieken bezitten die we al hebben vermeld. Het is door te vertrekken van uit deze gegevenheid dat we het vraagstuk van de inkomensverdeling in China moeten bestuderen.

Ten tweede menen we dat de kwestie van de inkomensverdeling in China niet kan worden losgekoppeld van die van de globalisering. De verscherping van de dispariteiten in de verdeling van de rijkdommen is inderdaad verbonden met de economische globalisering.

Ten derde is de inkomenskloof een objectief sociaal verschijnsel verbonden met de voortgaande modernisering. Als men denkt aan de armoede die door het egalitarisme werd veroorzaakt, dan moet men zeggen dat de huidige dispariteiten een teken van sociale vooruitgang zijn en dat ze het

onvermijdelijke resultaat van de hervormingen en de ontwikkeling van de Chinese samenleving zijn.

Ten slotte moet men signaleren dat de huidige kloof zich voordoet op grond van een algemene verhoging van de inkomens. Sinds de hervorming en de openheid zijn in China meer dan 200 miljoen personen aan de armoede ontsnapt. Een aanzienlijke massa mensen heeft afscheid van de armoede genomen.

**Geen rechtvaardigheid
zonder een samenleving met
een gemiddelde welstand.**

Ten vierde gaat, ondanks de aanzienlijke inkomensverschillen, de ontwikkeling van China verder en volgt de verbetering van de levensvoorwaarden een zelfde stijgende lijn.

Ten vijfde moet men begrijpen dat de oplossing van het probleem van de inkomensongelijkheid slechts dynamisch kan zijn. Men kan zich indenken dat het dichten van de kloof van de ene dag op de andere tot het rijk van de zuivere utopie behoort.

Ten zesde is het van belang om, bij het streven naar het afzwakken van de inkomensverschillen, op een behoorlijke manier het vraagstuk van de verhouding tussen doelmatigheid en rechtvaardigheid te regelen. Geen rechtvaardigheid zonder een samenleving met een gemiddelde welstand. Die samenleving moet worden geleid door het principe van de doelmatigheid: de doelmatigheid verwaarlozen betekent in dit geval terugvallen in de armoede; tegelijkertijd is de rechtvaardigheid het doel waarnaar men met de doelmatigheid moet streven.

De aanpassing van de politiek van inkomensverdeling door de CPC: enkele essentiële punten

Ziehier de essentiële punten in de inkomenspolitiek van de CPC:

1. De politieke aanpassing. Onlangs heeft het Centraal Comité voor de eerste keer in een van zijn documenten onderstreept dat het “realiseren van de sociale rechtvaardigheid een van de essentiële taken van

de opbouw van het socialisme naar Chinees model” is en dat “een evenwichtige inkomensverdeling een teken van sociale rechtvaardigheid” is. Dat nieuwe discours weerspiegelt de komende oriëntatie van de CPC. Dat is dan de nieuwe waardeschaal bij het voortzetten van de hervorming en de ontwikkeling ervan. Het moet dienen als gids voor de inspanningen met het oog op een betere inkomensverdeling in China. De CPC heeft ook verklaard dat “men op een fatsoenlijke manier de verhoudingen tussen doelmatigheid en rechtvaardigheid in de primaire en secundaire inkomensverdeling moet regelen” en dat “men er in het bijzonder voor moet waken dat er rechtvaardigheid in de secundaire inkomensverdeling bestaat”. Er is dus afscheid van de oude formules genomen, zoals die van het “bevoorrechten van de doelmatigheid zonder de rechtvaardigheid te verwaarlozen” of “doelmatigheid moet de primaire inkomensverdeling beheersen, rechtvaardigheid de secundaire inkomensverdeling”. Aldus worden de doelstellingen en de oriëntaties van de hervorming van het systeem van inkomensverdeling aan de orde gesteld.

2. De CPC vertrekt van een volledige beschrijving van de inkomensverdeling door te stellen: “Behouden en verbeteren van het systeem van inkomensverdeling dat in essentie gebaseerd is op beloning naar geleverde arbeid zonder andere manieren van inkomensverdeling uit te sluiten; een systeem van inkomensverdeling installeren dat rekening houdt met de bijdrage geleverd aan de productie onder de vorm van gepresterde fysieke arbeid, van kapitaal, technieken en management”.

3. Het verhogen van het aandeel van het inkomen toegekend aan de bevolking in het Nationaal Inkomen; een inspanning leveren voor de herstructurering van het systeem van de verdeling van het Nationaal Inkomen.

4. Het geleidelijk verhogen van het inkomen uit arbeid bij de verdeling van het primaire inkomen. Voor het merendeel van de lage inkomens is dit beleid van cruciaal belang. Zoals men weet, is het zo in het systeem van inkomensverdeling in China dat, indien een groot deel van de arbeiders hun inkomen uit de secundaire inkomensverdeling verkrijgt, dan hebben de lagere

inkomensgroepen veelal geen ander middel van bestaan dan hun beloning uit arbeid. Er voor zorgen dat het aandeel van het inkomen uit loonarbeid wordt verhoogd, is er ook voor zorgen dat naarmate de economische ontwikkeling doorgaat, de beloning van diegenen die geen andere middelen van bestaan hebben dan hun arbeidskracht, verhoogt; dat zal hen toestaan om op hun beurt de vruchten van de economische groei te kunnen plukken. Alleen een snelle verhoging van de lage inkomens – sneller dan die van de hoge inkomens – zou de kloof tussen de rijken en de armen in China kunnen helpen verminderen.

5. Het verhogen van de armoededrempel en het niveau van het minimumloon, het verzekeren van een regelmatige verhoging van de lonen van de personeelsleden in de ondernemingen en het regelmatig overmaken van hun lonen: deze maatregelen zouden het mogelijk moeten maken meerdere ernstige problemen die de meerderheid van de arbeiders treffen, te verhelpen, te weten hier het abnormaal lage peil van de lonen, de onregelmatige en trage verhoging van de salarissen en de betalingsachterstanden. Een tiental departementen van de regering, waaronder het ministerie van Arbeid en Sociale Zekerheid, zijn bezig met het uitwerken van een “looncode” – dat is de eerste in zijn soort in China – in functie van deze leidende opvattingen.

6. Het bevorderen van het inkomen uit kapitaal en eigendom. Het betreft hier een concrete maatregel die voortvloeit uit de idee van de herverdeling volgens de mate van deelname aan de verschillende vormen van productie en van een diversificatie van de legale inkomstenbronnen die niet tot het loon behoren en die behoren tot de financiële producten (spaargeld, beleggingen, obligaties, aandelen, pensioenfondsen). Het is een manier om de ontwikkeling van een samenleving met een gemiddelde welstand te versnellen.

7. De trend naar het scheppen van gelijke kansen en verschaffen van gelijke mogelijkheden. Alleen een beleid van gelijke kansen maakt gelijke uitgangspunten mogelijk en alleen een reglementering van een distributiesysteem van mogelijkheden maakt een gelijkmatige vooruitgang met het behalen van vooropgestelde eindresultaten mogelijk.

Een samenvatting

De grote lijnen van de hervorming van het systeem van inkomensverdeling in China zijn:

- verhogen van de laagste inkomens;
- verhogen van het aandeel van de middeninkomens;
- verminderen van de te hoge inkomens;
- strijden tegen de illegale inkomens;
- beschermen van de arme mensen en het verhogen van de inkomens van de boeren;
- de nivellerende rol van de belastingen laten spelen, het verminderen van de belastingdruk voor de lagere en de middeninkomens;
- het versterken van de fiscale druk op de hoge inkomens;
- het verminderen van de inkomenskloof tussen de regio's en bepaalde bevolkingslagen.

(Vertaling: André Mommen)